โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต VACHIRAPHUKET HOSPITAL	**วิธีปฏิบัติ (Work Instruction : WI)** **เรื่อง :** การจัดเก็บห่ออุปกรณ์เครื่องมือปราศจากเชื้อและระยะเวลาการคงสภาพปราศจากเชื้อ	**หน้า :** 1 / 3 **รหัสเอกสาร :** WI-CSSD-000-017-02 **ทบทวนครั้งที่ :** 2 **วันที่ทบทวน :** 20 มีนาคม 2569
ชื่อหน่วยงาน : CSSD		**วันที่อนุมัติ :** 14 ก.ค. 2569
ผู้ตรวจสอบ : (นางสาวดวงพร พงษ์ศรีลา) หัวหน้างานจ่ายกลาง		**ผู้อนุมัติ :** (นางกฤตพร เมืองพร้อม) รองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อคงสภาพการปราศจากเชื้อของห่ออุปกรณ์ ป้องกันไม่ให้อุปกณ์เกิดการปนเปื้อนเชื้อโรคหลังผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ
2. เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเครื่องมือในหีบห่อจะคงสภาพความปราศจากเชื้อจนกว่าจะถูกนำใช้
3. เพื่อให้ชุดอุปกรณ์เครื่องมือมีความถูกต้อง ครบถ้วน เพียงพอ พร้อมใช้งาน

2. ขอบข่าย

เจ้าหน้าที่ CSSD

3. ความรับผิดชอบ

บุคลากรในงาน CSSD (ห้องจัดชุด ห่อบรรจุอุปกรณ์เครื่องมือ)

4. คำจำกัดความ

การจัดเก็บห่ออุปกรณ์ที่ปราศจากเชื้อ (Strong of sterile package) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ หลักสำคัญคือลดการปนเปื้อนจากสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่จัดเก็บ ดังนี้

1. ห้องที่เก็บอุปกรณ์ปลอดเชื้อต้องมีการควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในช่วง 18 -24 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ระหว่าง 35-70% โดยต้องเปิดเครื่องปรับอากาศทั้งวัน สลับเครื่องกลางวันและ เครื่องกลางคืน และเป็นห้องที่มีความดันเป็นบวก
2. ชั้นที่วางเป็นโลหะเกลี้ยงไม่ขึ้นสนิม เป็นร่องหรือซี่เพื่อลดการกักฝุ่นแต่ละชั้นวาง ทำความสะอาดโดยใช้แผ่นชุบแอลกอฮอล์เช็ดวันละครั้ง
3. ชั้นวางอุปกรณ์ต้องวางห่างจากผนังอย่างน้อย 2 นิ้ว สูงจากพื้นอย่างน้อย 8 นิ้ว และห่างจากเพดานอย่างน้อย 18 นิ้ว
4. ไม่วางชั้นวางอุปกรณ์ใต้เครื่องปรับอากาศ
5. ทำความสะอาดพื้นโดยใช้วิธีเช็ดถู ไม่ใช้วิธีกวาด

Shelf life หมายถึง ระยะเวลาที่ห่ออุปกรณ์ยังคงสภาพปราศจากเชื้อหลังจากผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อแล้วห่อเครื่องมือแพทย์ที่ผ่านกระบวนการทำให้ปราศจากเชื้อ การคงสภาพปราศจากเชื้อขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับห่อเครื่องมือ เช่น ที่ จัดวาง อุณหภูมิ ลักษณะชั้นหรือตู้ การหยิบจับหรือเคลื่อนย้ายห่ออุปกรณ์ วันหมดอายุที่ระบุไว้บนห่ออุปกรณ์เป็นระยะเวลาที่ห่ออุปกรณ์คงสภาพปราศจากเชื้อ เมื่อเก็บไว้ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม (ideal conditions) คือ อุณหภูมิ 18-22 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 35-70% รวมถึงการเคลื่อนย้ายห่ออุปกรณ์ที่ปราศจากเชื้อควรกระทำด้วยความระมัดระวัง

5. รายละเอียด

วิธีการจัดเก็บเครื่องมือแพทย์ปลอดเชื้อ

1. สวมชุดปฏิบัติเขตสะอาด สีเขียว หมวก หน้ากาก แล้วสวมทับเสื้อกาวน์แขนยาวสีเขียว เปลี่ยนเป็นรองเท้าสีฟ้า
2. ทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์ทุกครั้งก่อนหยิบจับเครื่องมือแพทย์ปลอดเชื้อ
3. ตรวจสอบความพร้อมใช้ของห่อเครื่องมือ รอยขาดรั่ว ความเปียกชื้น สิ่งแปลกปลอม ตัวบ่งชี้ทางเคมีภายนอกและภายใน สติกเกอร์ฉลากบนห่อ หากพบห่อเครื่องมือแพทย์ไม่พร้อมใช้งาน ให้นำกลับไปผ่านกระบวนใหม่
4. จัดเก็บเครื่องมือแพทย์ปลอดเชื้อบนชั้นวางโดยยึดหลัก ผลิตก่อนใช้ก่อน (First in First out) ดังนี้

   เก็บด้านซ้าย หยิบใช้ด้านขวา

   เก็บด้านหลัง หยิบใช้ด้านหน้า

   เก็บด้านล่าง หยิบใช้ด้านบน

ระยะเวลาการคงสภาพปราศจากเชื้อของห่ออุปกรณ์ขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังต่อไปนี้

1) ชนิดและความหนาของวัสดุที่ใช้ห่ออุปกรณ์ ซองใส่อุปกรณ์ที่ทำด้วยพลาสติกและปิดผนึกโดยใช้ความร้อน และซองที่ด้านหนึ่งเป็นกระดาษด้นหนึ่งเป็นพลาสติกเป็นวัสดุที่ป้องกันการปนเปื้อนได้ดี หากบรรจุอุปกรณ์ในซองทั้ง 2 ชนิดนี้ และเก็บไว้ในสภาวะที่เหมาะจะสามารถเก็บอุปกรณ์ไว้ในสภาพปราศจากเชื้อได้นานถึง 1 ปี

2) การผนึกห่ออุปกรณ์ วิธีการปิดห่ออุปกรณ์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อระยะเวลาในการเก็บอุปกรณ์ ห่ออุปกรณ์ที่ปิดโดยใช้ความร้อนจะสามารถเก็บไว้ได้นานกว่าห่อที่ปิดโดยใช้เทป

3) การหยิบจับอุปกรณ์ การหยิบจับหรือเคลื่อนย้ายห่ออุปกรณ์บ่อยครั้ง จะทำให้ระยะเวลาที่ห่ออุปกรณ์คงสภาพการปราศจากเชื้อสั้นลง

4) สภาวะแวดล้อมที่เก็บห่ออุปกรณ์ ได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น และการไหลเวียนอากาศเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการคงสภาพปราศจาดเชื้อของห่ออุปกรณ์

อายุของห่ออุปกรณ์

1. ห่อด้วยผ้าหรือวัสดุทดแทนผ้า นึ่งไอน้ำ มีอายุ 14 วัน
2. ห่อด้วยผ้าหรือวัสดุทดแทนผ้า ใส่ซอง Peel pouch นึ่งไอน้ำ มีอายุ 45 วัน
3. ห่อด้วยวัสดุทดแทนผ้า ใส่ซอง Peel pouch อบฆ่าเชื้อด้วยแก๊ส EO หรือ Plasma มีอายุ 365 วัน

6. เอกสารอ้างอิง

อะเคื้อ อุณหเลขกะ. (2555). หลักและแนวปฏิบัติในการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ : Principles and guideline for disinfection and sterilization (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์มิ่งเมือง.

สมาคมศูนย์กลางงานปราศจากเชื้อแห่งประเทศไทย. (2561). แนวปฏิบัติการทำลายเชื้อและทำให้ปราศจากเชื้อเครื่องมือแพทย์. สมาคมศูนย์กลางงานปราศจากเชื้อแห่งประเทศไทย.

The Asian Guidelines for Disinfection and Sterilization of Instrument in health Facilities 2010